

Dokument na rokovanie

B9-0099/2024

2.2.2024

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásení Rady a Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o právnom štáte a slobode médií v Grécku
(2024/2502(RSP))

Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Ioan-Rareș Bogdan, Lukas Mandl, Nadine Morano, Jeroen Lenaers, Michaela Šojdrová, Loucas Foulas, Eleni Stavrou, Anna-Michelle Asimakopoulou, Manolis Kefalogiannis, Stelios Kypouropoulos, Vangelis Meimarakis, Maria Spyraiki, Theodoros Zagorakis, Paulo Rangel
v mene skupiny PPE

Uznesenie Európskeho parlamentu o právnom štáte a slobode médií v Grécku (2024/2502(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ZEÚ), najmä na jej články 2, 3, 4, 6 a 7,
 - so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, najmä na jej články týkajúce sa rešpektovania, ochrany a podpory demokracie, právneho štátu a základných práv v Únii,
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
 - so zreteľom na ústavu Grécka z 9. júna 1975,
 - so zreteľom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,
 - so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie,
 - so zreteľom na aktualizovanú správu Agentúry EÚ pre základné práva z 24. mája 2023 s názvom Sledovanie spravodajskými službami: záruky základných práv a prostriedky nápravy v EÚ – aktualizácia na rok 2023,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
 - so zreteľom na svoje odporúčanie Rade a Komisii z 15. júna 2023 v nadväznosti na vyšetrovanie údajného porušenia práva Únie a nesprávneho úradného postupu pri jeho uplatňovaní v súvislosti s používaním softvéru Pegasus a rovnocenného špionážneho softvéru¹,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. júla 2023 s názvom Správa o právnom štáte 2023 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2023)0800) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie z 5. júla 2023 s názvom Správa o právnom štáte 2023 – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Grécku (SWD(2023)0808),
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Grécko je stabilná ústavná demokracia s moderným a silným systémom sociálneho zabezpečenia, ktorá sa plne zaviazala dodržiavať práva a hodnoty zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ a v Charte základných práv²;
- B. keďže sloboda tlače a sloboda prejavu sú v Grécku plne zaručené v článku 14 gréckej ústavy a ochrana novinárov je ďalej zabezpečená etickým kódexom, ktorým sa riadi

¹ Ú. v. EÚ C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj>.

² Grécko si v indexe demokracie časopisu *Economist* za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 polepšilo o deväť miest (na 25. pozíciu), čím sa krajina zaradila medzi krajiny s najlepšimi výsledkami. Grécko zaznamenalo piaty najväčší nárast skóre zo všetkých krajín, na ktoré sa index vzťahuje.

novinárska profesia, pričom oba tieto dokumenty zdôrazňujú odhodlanie krajiny dodržiavať demokratické zásady; keďže sa to odráža v pluralitnom mediálnom prostredí v Grécku;

- C. keďže Grécko dosiahlo pokrok v štyroch z piatich odporúčaní uvedených v správe Komisie o právnom štáte z roku 2022 a naďalej posilňuje právny štát a slobodu médií prostredníctvom digitalizácie súdnictva, protikorupčných reforiem, opatrení na posilnenie transparentnosti vlastníctva médií a pridelovania štátnej reklamy, posilnenia regulačného orgánu pre médiá, ako aj zlepšenia pracovného prostredia pre novinárov;
 - D. keďže boli zavedené opatrenia na riešenie hrozieb a útokov na novinárov vrátane vytvorenia pracovnej skupiny na ochranu a posilnenie postavenia novinárov;
 - E. keďže Rada Európy³ a Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe⁴ uvítali medzirezortné memorandum o porozumení z 23. mája 2022 o ochrane, bezpečnosti a posilnení postavenia novinárov a iných pracovníkov médií a vytvorenie pracovnej skupiny ako opatrenia v prospech slobody médií a bezpečnosti novinárov;
 - F. keďže Grécko podniklo sériu iniciatív na vykonávanie odporúčania Komisie (EÚ) 2021/1534 k zaručeniu ochrany, bezpečnosti a posilneniu postavenia novinárov a iných pracovníkov médií v EÚ⁵, ako aj odporúčania CM/Rec(2016)4 Výboru ministrov Rady Európy o ochrane žurnalistiky a bezpečnosti novinárov a iných mediálnych aktérov;
 - G. keďže Grécko zaviedlo rozsiahle zmeny gréckeho trestného zákonníka a trestného poriadku v súlade s odporúčaniami skupiny štátov proti korupcii s cieľom zosúladiť ich s modernými podmienkami pre obzvlášť závažné trestné činy a odstrániť deformácie, ktoré vznikli na základe trestného zákonníka z roku 2019;
1. konštatuje, že ústavné a legislatívne záruky slobody a plurality médií v Grécku sa v posledných mesiacoch ďalej posilnili prostredníctvom série legislatívnych reforiem a administratívnych opatrení;
 2. víta pokrok, ktorý Grécko dosiahlo v súvislosti s odporúčaniami uvedenými v správe o právnom štáte z roku 2022; víta významný pokrok v oblasti zverejňovania majetku verejnými činiteľmi; zdôrazňuje jeho pokrok v oblasti trestného stíhania a právoplatných rozsudkov v prípadoch korupcie; zdôrazňuje zavedenie dodatočných záruk na zlepšenie pracovných podmienok a fyzickej bezpečnosti novinárov; berie na vedomie určitý pokrok pri zabezpečovaní primeranosti požiadaviek na registráciu organizácií občianskej spoločnosti s cieľom zachovať otvorený rámec pre ich činnosť⁶;

³ Rada Európy, [Ako chrániť novinárov a iných mediálnych aktérov? – Rozšírená vykonávacia príručka k vybraným témam v rámci pilierov prevencie a propagácie usmernenia CM/Rec \(2016\)4 o ochrane žurnalistiky a bezpečnosti novinárov a iných mediálnych aktérov](#), júl 2023.

⁴ Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva, [Grécko, predčasné parlamentné voľby 21. mája 2023 – záverečná správa misie úradu ODIHR o hodnotení volieb](#), 21. novembra 2023, s. 17.

⁵ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/1534 zo 16. septembra 2021 k zaručeniu ochrany, bezpečnosti a posilneniu postavenia novinárov a iných pracovníkov médií v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 331, 20.9.2021, s. 8).

⁶ Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o právnom štáte 2023 – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Grécku (SWD(2023)0808), s. 3.

3. víta úspešnú transpozíciu smernice o audiovizuálnych mediálnych službách⁷, ktorá okrem iného posilňuje transparentnosť vlastníctva médií a zabezpečuje nezávislosť mediálnych regulačných orgánov; ďalej uznáva, že zákon č. 4779/2021 posilnil nezávislosť Národnej rady pre rozhlas a televíziu od vlády a iných štátnych orgánov a zlepšil transparentnosť vlastníctva médií; víta nové ochranné opatrenia proti koncentrácii trhu zahrnuté v zákonoch č. 5005/2022 a 4915/2022, ktoré ďalej posilňujú transparentnosť vlastníctva médií a štátnej reklamy a mali by prispieť k zníženiu rizík zistených v indexoch sledujúcich slobodu médií, ako je napríklad Monitorovanie plurality médií 2023;
4. víta vyhlásenie Grécka o záväzku plne implementovať európsky zákon o slobode médií a smernicu o strategických žalobách proti verejnej účasti;
5. víta prijatie medzirezortného memoranda o porozumení o ochrane, bezpečnosti a posilnení postavenia novinárov a iných pracovníkov médií; konštatuje, že toto memorandum o porozumení stanovuje spoločný rámec pre ochranu a bezpečnosť novinárov vrátane legislatívnych a nelegislatívnych iniciatív, ako aj inštitucionálny rámec na plánovanie, monitorovanie a hodnotenie vnútroštátneho vykonávania odporúčaní a uznesení EÚ s cieľom identifikovať potreby novinárov, posilniť ich postavenie a odbornú prípravu a zároveň zvýšiť informovanosť novinárov o rovnosti v médiách, osobnej ochrane a digitálnej gramotnosti;
6. zdôrazňuje vytvorenie pracovnej skupiny v rámci memoranda o porozumení s cieľom posilniť bezpečnosť a nezávislosť novinárov a iných pracovníkov médií⁸; víta aktivity pracovnej skupiny zamerané na zvyšovanie informovanosti a monitorovanie bezpečnosti novinárov, ktoré sa začali v súlade s odporúčaním Komisie (EÚ) 2021/1534;
7. víta zriadenie medzinárodného strediska odbornej prípravy pre bezpečnosť novinárov a pracovníkov médií v januári 2023 a jeho rozmanité činnosti;
8. berie na vedomie nové opatrenia, ktoré Grécko prijalo na zabezpečenie nezávislosti verejnoprávnych médií, najmä prijatím zákona č. 5062/2023 (A 183), v ktorom sa stanovujú podmienky a postupy vymenúvania riaditeľov a ostatných členov vyššieho manažmentu orgánov verejnej správy;
9. zdôrazňuje, že Panhelénska federácia novinárskych zväzov zriadila monitorovacie stredisko pre strategické žaloby proti verejnej účasti s cieľom monitorovať a predchádzať strategickým žalobám proti verejnej účasti, ako aj poskytovať podporu novinárom, ktorí sa stali ich terčom v rámci činností vykonávaných pracovnou skupinou;
10. domnieva sa, že nedávne úsilie Grécka, ktoré zahŕňalo legislatívne aj nelegislatívne

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správny opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁸ V kapitole o Grécku v Správe o právnom štáte EÚ na rok 2023 sa uvádza, že „vytvorenie pracovnej skupiny na ochranu a posilnenie postavenia novinárov je dôležitým krokom“, a tiež sa v nej uvádza, že aj združenie novinárov považovalo túto pracovnú skupinu za dôležitý krok (SWD(2023)0808).

opatrenia, zlepšilo výsledky krajiny v oblasti zaistenia bezpečnosti novinárov; očakáva, že Grécko bude v tomto smere pokračovať;

11. víta uzavretie kolektívnej pracovnej zmluvy, ktorú grécky štát a novinárske odbory uzavreli v auguste 2022 a v ktorej sa stanovujú pracovné podmienky novinárov zamestnaných vo verejných inštitúciách a subjektoch a zabezpečuje sa poskytovanie bezpečnostného vybavenia, poistenia a finančných výhod okrem mzdy;
12. víta opatrenia na podporu pracujúcich novinárov, ktoré zabezpečujú prístup k formálnej a účinnej sociálnej ochrane, ako aj ďalšie praktické podporné opatrenia, napríklad program financovania doplnkového dôchodkového a zdravotného poistenia pre novinárov, ktorý realizuje Organizácia Spojených národov;
13. berie na vedomie prebiehajúce vyšetrovanie vraždy novinára Georgea Karaivaza z 9. apríla 2021 a zatknutie údajných vrahov; vyzýva grécke orgány, aby pokračovali v úsilí o postavenie všetkých osôb zodpovedných za smrť Georgea Karaivaza pred súd; dôrazne odsudzuje kriminalizáciu, útoky a vraždy novinárov za to, že vykonávajú svoju prácu v EÚ a mimo nej, vrátane vražd Daphne Caruanovej Galiziovej 16. októbra 2017, Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej 21. februára 2018, Viktorie Marinovej 6. októbra 2018 a Petra R. de Vriesa 15. júla 2021; zdôrazňuje ich kľúčovú úlohu pri odhaľovaní pravdy, ochrane demokracie a odstraňovaní kultúry beztrestnosti; vzdáva ďalšiu poctu všetkým novinárom, ktorí boli v posledných rokoch zavraždení v Európe;
14. konštatuje, že Grécko zabezpečuje vysoké normy ochrany osôb, ktoré oznamujú porušenie práva Únie, ako je stanovené v gréckom zákone č. 4990/2022, ktorým sa v plnej miere vykonáva smernica o oznamovateľoch protispoločenskej činnosti⁹;
15. zdôrazňuje, že Grécko zmenilo kontroverzné právne ustanovenia, napríklad článok 191 svojho trestného zákonníka, s cieľom riešiť obavy zo šírenia dezinformácií, čo dokazuje jeho záväzok chrániť práva novinárov¹⁰;
16. berie na vedomie, že po prijatí zákona č. 5002/2022 sa Grécko stalo prvým členským štátom EÚ, ktorý na svojom území zakázal a sankcionoval akékoľvek transakcie, predaj, držbu, obchodovanie alebo používanie špionážneho softvéru;
17. zdôrazňuje, že Grécko v posledných rokoch prijalo politiku zameranú na ochranu vonkajších hraníc EÚ, a to aj prostredníctvom zabránenia zneužívania európskeho azylového systému prevádzачmi; víta skutočnosť, že Grécko zároveň vyvinulo pokročilý mechanizmus monitorovania základných práv, ktorý výrazne presahuje minimálne normy stanovené v právnych predpisoch EÚ;
18. zdôrazňuje, že najväčšie operácie agentúry Frontex sa uskutočňujú v Grécku a že tamojšie operačné prostredie je mimoriadne náročné; zdôrazňuje, že agentúre Frontex sa napriek tomu darí chrániť vonkajšie hranice Európy a zároveň zachraňovať tisíce

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17).

¹⁰ Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o právnom štáte 2023 – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Grécku (SWD(2023)0808), s. 22.

životov;

19. opätovne zdôrazňuje, že organizácie občianskej spoločnosti sú najbližšími partnermi Grécka v jeho úsilí o dôstojné a účinné riadenie migrácie a vedenie azylových konaní;
20. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, ako aj gréckej vláde a parlamentu.